

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de kadın işsizliğinin kaygı verici boyutlarını göz önüne alarak kadınların çalışma hayatına ilişkin güncel verilerin tespiti, kadınların ücretli işlerde çalışma hayatına katılımının önündeki engellerin kaldırılması, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin temel sebep olduğu ayrımcı uygulamaların önlenmesi ve kadınların ekonomik anlamda güçlendirilmesi konusunda çözüm önerileri ve politikalar belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Özgül Saki

İstanbul Milletvekili

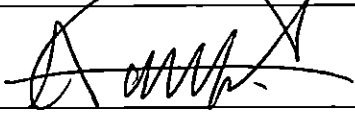
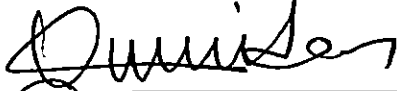

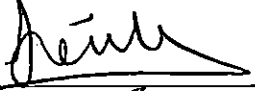

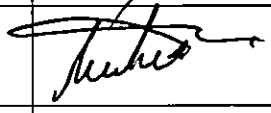

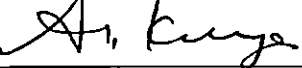
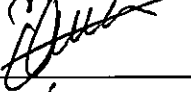
Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de, erkek egemenliğinin görünür sonuçlarından biri kadın işsizliğidir. Kadınlar, erkeklere nazaran daha fazla yoksullaşmakta, işsiz ve olanaksız bırakılmakta, yaşanan krizlerin ilk mağdurları olmaktadır. Türkiye’nin içinde bulunduğu antidemokratik yönetim, adaletsizlikler ve özellikle son 10 yılda seyri giderek daha çok belirsizleşen ağır ekonomik kriz ve enflasyon kadınları insanca yaşama hakkından mahrum etmektedir. Ekonomik kriz kadın yoksulluğunu başa çıkılamaz bir hale getirmiş, cinsiyet eşitsizliğini derinleştirerek kadınlara yükletilen ‘sorumluluğu’ katlamıştır. Ücretli bir işte çalışma hakkına erişimden eşdeğer işe eşit ücret hakkının gaspına, eğitim olanaklarında yararlanamama, işte yükselemekten, tacize, ayrımcılığa ve mobbinge maruz bırakılmaya değin kadınlar hem çalışma hayatında hem de çalışma hayatının dışında bırakılırken patriyarkal kapitalizmin sonuçlarını yaşamaktadır.

Cinsiyet eşitsizliğinin sonucu olarak hane işlerinin, çocuk, yaşlı ve engelli bakımının kadınlara yükletilmesi kadınların iş arama imkanını yok etmekte, kadınları güvencesiz, esnek, kayıtsız işlere yöneltmekte, işe alınırken ayrımcılığa maruz kalmalarına yol açmaktadır. Yine çalışma hayatındaki kadınlar için de bu işler çifte mesai anlamını taşımaktadır. Ülkede cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına dönük imzacı olunan uluslararası sözleşmelerin, yasaların ve

mevzuatın etkin uygulanmaması; söz gelimi ücretsiz kreşlerin, yaşlı ve engelli bakım merkezlerinin olmaması ve patriyarkanın şekillendirdiği cinsiyetçi iş bölümü kadınların kamusal alanlardaki çalışma imkanını yok etmektedir. TÜİK tarafından açıklanan dört ayrı işsizlik türünde de kadın işsizliği erkek işsizliğinden oldukça yüksek seyrettiği görülmektedir. Şubat 2024'te mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı erkeklerde yüzde 7,3 iken kadınlarda yüzde 11,3 olarak gerçekleşmiştir. Geniş tanımlı işsizlik erkeklerde yüzde 19,6, kadınlarda ise yüzde 32,9 olarak hesaplanmıştır. Yine, geniş tanımlı kadın işsizliği ile geniş tanımlı erkek işsizliği arasındaki fark yaklaşık 13,3 puandır.

ILO tarafından geliştirilen, işsiz olan ve iş bulmak isteyen tüm kişileri ifade eden "İş Açığı" adlı göstergeye göre ise dünyada çalışma çağındaki kadınların yüzde 15'i çalışmayı istemekte ancak iş bulamamaktadır. Erkeklerde ise bu oran yüzde 10,5 olarak saptanmıştır. Bu cinsiyete dayalı açık, 20 yıl boyunca (2005-2022) hemen hemen hiç değişmemiştir. Yine esnek çalışma olarak da bilinen ve daha çok yarı zamanlı çalışma ile özdeşleştirilen çalışma biçiminde de kadınların oranlarının daha yüksek olduğu açıklanmıştır. Türkiye'de toplamda 1 milyon 533 bin kadın ücretli bir işte yarı zamanlı çalışmaktayken bu çalışanların 1,1 milyonu yani yüzde 73'ü kayıt dışı çalıştırılmaktadır. Bununla birlikte kadınların ücretli bir işte çalışma biçimi değiştikçe güvencesizliği de artmaktadır. Ücretli bir işte yarı zamanlı çalışan kadınların kayıt dışı çalıştırılmaları tam zamanlı çalışan kadınlara göre 2,5 kat daha fazla olduğu belirtilmektedir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planlarında yer alan kreş ve bakım evlerine ilişkin mevzuat değişikliklerinin hayata geçirilmemiş olması kadın işsizliğinin aşılması önünde engellerden biridir. Bu sebeplerle kadınların ücretli işlerde istihdamı önündeki engellerin aşılması adına atılabilecek adımların somutlaştırılması için Meclis Araştırmasının açılması elzemdir.

1	Simon Ciptybrele	Van	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlu
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	Mehmet KAMAÇ	DİYARBAKIR	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	